

10 FAKTORER ATT RÄKNA MED

I en första studie från 2012 upprättade Skogforsk en lönsamhetskalkyl för en tänkt förvaltning eller region i Västernorrlands län. I typfallet gav införandet av CTI då ett mervärde för hela skogsnäringen om cirka fyra kronor/m³fub, i en situation med 30 procent CTI-fordon. De största kostnadsminskningar som erhöles med CTI var enligt den kalkylen:

- Byggnad av och upprustning till CTI-vägar
- Minskat stillestånd och lägre flyttkostnader
- Minskat industrilager

Nu fortsätter Skogforsk och SCA med en fördjupad studie, där resultaten inte är klara ännu. Men i underlaget listas ett antal viktiga kostnads- och intäktsfaktorer för beräkning av lönsamheten för CTI.

1 Flyttning

Idag är det ovanligt med stillestånd pga. bristande bärighet. Istället flyttar man till områden med bättre bärighet. Det ger indirekt åkaren, och i förlängningen uppdragsgivaren, högre kostnader. Åkaren optimerar sin verksamhet utifrån skiftbyten och fulla lass.

Flyttning kan till stor del undvikas med CTI-system på virkesbilen.

2 Stillestånd

Handlar idag om några dagar per åkare och år, med viss variation. Men stillestånd handlar idag lika mycket om höstregn och tjällossning som om vilken policy som gäller. I vissa områden har man inget stillestånd alls..

Om åkaren normalt har stillestånd så uteblir den i princip med CTI.

3 Väglager

I norra Sverige drivs fuktiga granmarker när det är tjäle och köptrakterna avverkas också då. Det finns ofta ett betydande väglager då förfallet börjar på våren. Vägarna tinar först och blir mjuka, varvid transporterna får problem, medan drivningen fortsätter. I den ännu frusna skogen.

Men även övriga sortiment påverkas av tjällossningen. Större väglager med lång liggtid ger kapitalkostnader (ränta) och kvalitetsförluster (blånad på talltimmer är allvarligast, där nedklassningen slår hårt ekonomiskt).

Ett företag med t.ex. nivån 80 % CTI-bilar beräknas kunna hålla ett lägre väglager, eftersom CTI ger tillgång till det mesta av virket.

4 Industrilager

Industrilagren är idag mycket begränsade i spåren av hård kapitalrationalisering. Även Trafikverkets mer liberala tjälrestriktioner har medverkat till utvecklingen. Lagren på terminal kan vara något större.

Behovet av lager minskar något med CTI.

5 Vireksköp

Vid virkesköp är det en fördel att kunna erbjuda skogsägaren CTI, det ger mindre skador på vägen. Vissa företag har detta som en profilfråga i sitt erbjudande.

6 Tillgänglighet BK2 + BK3 året runt (+ kortaste väg)

CTI-fordon har i princip full tillgänglighet och kapacitet på BK2 och BK3 året runt (undantag: svaga broar). Det ger effektivare transporter genom full last och tillgång till kortaste väg.

7 Vägar

Ibland kan trycket att leverera vara mycket stort även under dåliga vägförhållanden. Då ökar kostnaderna för vägunderhåll och återställning kraftigt. Dessa kostnader minskas med CTI.

Att bygga och rusta CTI-vägar blir billigare. De förses med ett reducerat gruslager. På ytan ser man ingen större skillnad. Men i förfallstider har vägen en bärighet anpassad till CTI-fordon.

8 Arbetsmiljö

CTI ger mindre vibrationer och en påtagligt mycket bättre arbetsmiljö.

9 Fordonskalkyl

Fordonskalkyler är ingen exakt vetenskap. Men vi kan räkna med att CTI totalt sett ofta innebär ökade kostnader för åkaren.

1. CTI-systemet med montering bokförs som investering med årlig avskrivning.
2. Service & rep ökar något.
3. Bränsleförbrukning ökar något i praktiskt bruk, möjligen då man i genomsnitt kör på sämre vägar.
4. Däcksekonomi blir bättre.
5. Körning på sämre väg (det är ju det CTI är till för) ger något lägre hastigheter, dvs. något lägre produktivitet.
6. Om åkaren får mer körning (ökad årligt utnyttjande) pga. CTI så förbättras kalkylen.

10 Akuta nödlösningar

En av totalkalkylens tyngsta faktorer.

1. Man tvingas stoppa industrin helt enstaka dagar pga. virkesbrist
2. Man tvingas köra timmer till massa-industrin
3. Man tvingas med kort varsel köra virke från andra regioner
4. Man tvingas med kort varsel kalla in extra resurser när vedgården börjar bli tom (extra resurser ger hög marginalkostnad)

Sådana här åtgärder kostar väldigt mycket pengar. CTI på virkesbilar minskar riskerna i virkesförsörjningen,